3ـ ردەتكى ورتالىقتىڭ شىنجياڭ قىزمەتى جونىندەگى ئالتىنچى ئىماجلىسىنىڭ رۇھىن ۋىرەنەيلىك، دايەكتىلەندىرىلىك جاڭا داۋىردەگى جۇڭگودىكى سوتسىيالىستىك شىنجياڭ قۇرۇلۇشىغا قۇلشىنايلىق

قۇزىرلى جاريالاۋ · اۆتونومىيالى رايوننىڭ داعدىلى اقپار جاريالاۋ ماجلىسىندە

ۇلتتار بىرلىگى، العاباسارلىعى بىستەرىن جەبەۋگە زاڭمەن جوڭگە سالۋ تىرەگىن ازىرلەدى

ـــ قاتىستى مامانداردىڭ «شىنجياڭ ۇيعۇر اۆتونومىيالى رايونىنداعى ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ ەرەجەسى» جوڭىندە تىلشىلەردىڭ سۇراقتارىنا جاۋاپ بەردى

□ انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ءتىلشىسى **ميھرگۇل عوپۇر**

3 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنىنەن باستاپ اتقارىلعان «شىنجياڭ ۇيعۇر اۆتونومىيالى رايوننىڭ ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ ەرەجەسى» (تومەندە «ەرەجە» دەپ اتالادى) ـــ اۆتونومىيالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى قاراپ ماقۇلداپ ارناعا تۇسىرگەن، ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇدى قاماتاماسىز دەپ ءتۇسىندىرۋدەگى ماڭىزى زور ەرەجە، ول اۆتونومىيالى رايوننىڭ جەرگىلىكتى زاڭ ەرەجەسى تاريحىنداعى العاشقىسى سانالادى، شىنجياڭنىڭ ۇلتتار بىرلىگى، العاباسارلىعى بىستەرىن جەبەۋگە زاڭمەن جوڭگە سالۋ تىرەگىن ازىرلەدى.

3 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى تۇستەن بۇرىن اۆتونومىيالى رايوننىڭ ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ ەرەجەسى جوڭىندەگى اقپار جاريالاۋ ماجلىسىندە رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتىنىڭ اقپارات مالىمدەمەشىسى ايشام ءيۇنۇس، اۆتونومىيالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتى زاڭ ـ ءتۇزىم قىزمەتى كوميتەتىنىڭ مەڭگەرۋشىسى لي جۇان، اۆتونومىيالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتى ۇلت، ءدىن، سىرتقى ىستەر، حۇاچياۋلار قىزمەتى كوميتەتىنىڭ مەڭگەرۋشىسى ءالعازى بەكتۇرمان، اۆتونومىيالى رايوندىق پارتكوم بىرلىكساپ ءبولىمىنىڭ ورىنباسار باسشىسى، اۆتونومىيالى رايوندىق ۇلت ىستەرى كوميتەتى (ءدىن ىستەرى مەكەمەسى) پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۇجيى حى چىڭگاڭ جەگە ـ جەگە قاتىستى جاعدايلاردى تانىستىردى ءارى تىلشىلەردىڭ سۇراقتارىنا جاۋاپ بەردى.

سۇراق: «ەرەجەنىڭ» اۆتونومىيالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايىندا قاراپ ماقۇلداناتىنىنا قانداي ماڭىزدى ءمانى بار؟

جاۋاپ: «جۇڭحۋا حالىق رەسپۋبليكاسىنىڭ زاڭ شعارۋ زاڭنامالىعى» 72 ـ تارماعى، 75 ـ تارماعى ولكەلەرگە، اۆتونومىيالى رايوندارعا، توتە قاراستى قالالارعا، سوندای ـ اق رايوندارعا بولىنگەن قالالار مەن ۇلتتىق اۆتونومىيالى وڭىرلەرگە جەرگىلىكتى زاڭ شعارۋ ۇقعىن بەرىپ، حالىق قۇرىلتايى نەمەسە حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتىنىڭ زاڭ شعارۋ ۇقىق شەگىن جەگە ـ جەگە بەلگىلەدى.

باس شۇجي شي جينپيڭ دەموكراتيالىق زاڭ شعارۋدىڭ وزەگى حالىق ءۇشىن ىستەۋ، حالىقتا سۇيەنۋ ەكەندىگىن اتاپ كورسەتتى. «ەرەجەنىڭ» اۆتونومىيالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايىنىڭ قاراۋىنا تاپسىرىلۋى حالىق قالاۋىن ايگىلەپ، ەڭ كەڭ حالقتىڭ ەركىنە ۇاكىلدىك ەتتى، پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ مەملەكەتتى زاڭمەن جوڭگە سالۋدى جاپىاي ىلگەرىلەتۋ ۇدەرىسىندەگى زاڭ شعارۋدا حالتقى نەگىز ەتۋ ۇستانىمنان جازباي، ءاربىر زاڭ شعارۋدىڭ نەگىزگى زاڭ رۇحىنا ۇيلەسۋىنە، حالقتىڭ ەركىن بەينەلەۋىنە، حالقتىڭ قولداۋىنا قول جەتكىزۋىنە مۇمكىندىك جاساۋ جوسىندەگى نەگىزگى تالابنا ۇيلەسەدى.

«ەرەجە» سوڭعى جىلدارداعى اۆتونومىيالى رايوننىڭ ۇلتتار بىرلىگى، العاباسارلىعى قىزمەتى سالاسىندا جاساعان ءبىرسىپىرا ساياساتتار، شارالارىن، سوندای ـ اق ساياساتتار، شارالاردى تياناقتاندىرۋداعى جاندى امالياتتى، قول جەتكىزگەن تابىستى تاجىريبەلەردى جيناقتاپ شوعىرلى ارناعا تۇسىرىپ، جەرگىلىكتى زاڭ ەرەجە شعارۋ (جوباسىن) ازىرلەپ، حالىق قۇرىلتايىندا قاراۋ سىندى زاڭدا بەلگىلەگەن ءتارتىپ ارقىلى جەرگىلىكتى زاڭ ەرەجە دەڭگەيىنە كوتەرىپ، بەكەمدەپ، زاڭ بويىنشا قاتىستى تاراۋلاردىڭ قىزمەت جاۋاپكەرشىلىگىن كۇشەيتىپ، قوعامدىق كۇشتەردى ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ قىزمەتىنە ات سالىسۋعا جان ـ جاقتىلى جۇمىلدىرىپ، تۇتاس قوعامنىڭ ۇلتتار بىرلىگىن قاستەرلەۋ، امالياتتا ايگىلەۋ جانە قورعاۋ كۇشىن ۇيىستىردى، بۇنىڭ رايونىمىزدىڭ ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ قىزمەتىن، ءتىپتى، ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعى بىستەرىنىڭ داۋىن پارەمەندى ىلگەرىلەتەرى داۋسىز.

سۇراق: «ەرەجەنىڭ» باستى ەرەكشەلىگى نە؟

جاۋاپ: «ەرەجە» «ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ قىزمەتىن جاپىاي، ىشكەرىلەپ، تەرەڭ، بايماندى ورىستەتىپ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۋ جوڭىندەگى پىكىر» سياقتى جاڭا سايات، جاڭا شارالاردى ءسىڭىرىپ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۋ، سوتسيالىستىك وزەكتى قۇن كوزقاراسىن امالياتتا ايگىلەۋ، شىنجياڭدا ءسلام ءدىنىن جۇڭگوشالاندىرۋ بەتالىسىنا تابان دەرەۋ، يدەولوگيا سالاسى قىزمەتىن ويداعىداي ىستەۋ، شىنجياڭدى مادەنيەتپەن نارلەندىرۋ ينجەنەرياسىن انتارۋ سياقتى جاڭا تالاپتاردى ءتۇيىندى تۇردە كورنەكتىلەندىرىپ، اۆتونومىيالى رايوندىق 9 ـ كەزەكتى پارتكومنىڭ ونىنشى، ون ءبىرىنشى جالپى ماجلىسىندەگى رۇحىن ايگىلەدى، اۆتونومىيالى رايوندىق پارتكومنىڭ اۆتونومىيالى رايوندى ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى مەملەكەتتىك ۇلگىلى رايون ەتىپ قۇرۇ سىندى جاڭا تالابىن بەينەلەدى.

«ەرەجە» جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۋدى تەزىز ارقاۋ ەتىپ، ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ قىزمەتىن مەحانيزمىن كەڭەيتۋ ارقىلى جەرگىلىكتى زاڭ ەرەجە دەڭگەيىندەگى ارقاۋ سىندى ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ قىزمەتىن دانەكەرىندە جاڭالىق اشىپ، ۇكىمەتتىڭ قىزمەت جاۋاپكەرشىلىگىن ايقىندايتىن، ءار ۇلت حالقىن دۇرىس مەملەكەت كوزقاراسىن، تاريح كوزقاراسىن، ۇلت كوزقاراسىن، مادەنيەت كوزقاراسىن، ءدىن كوزقاراسىن ورناتۋعا تاربيەلەپ، جەتەكتەپ، ۇلتتاردىڭ تاتۋ ـ ءتاتتى بىرگە جاساسۋىن، قيىنشىلىقتاردى بىلەك بىرىكتىرە جەڭۋىن، جاراسىمدى داۋىن جەبەپ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىنىڭ جۇرەككە تەرەڭ تامىر تارتۋىنا مۇمكىندىك جاساۋدا. سونىمەن بىرگە قوعامنىڭ سايكەسۇ جاۋاپكەرشىلىگىن بەلگىلەپ، زاڭدىق جاۋاپكەرشىلىكتى كۇشەيتىپ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمى تاربيەسىن ۇلگىلى رايون قۇرۇ قىزمەتىنە جاپى بارىسىمەن جانە ءارقايسى جاقتارىمەن ساباقتاستىرىپ، شىنجياڭداعى ءار ۇلتتىڭ ۇلى ىنتىماعىن كۇش سالا بەكەمدەدى.

«ەرەجە» سوڭعى جىلدارداعى اۆتونومىيالى رايوندىق پارتكوم مەن ۇكىمەتتىڭ ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعى ۇگىت ـ تاربيەسى مەن ۇلگىلى رايون قۇرۇ قىزمەتىن ورىستەتكەندەگى جاقسى تاجىريبەلەرگە، جاقسى ادىستەرگە، ماسەلەن، "شىنجياڭدى مادەنيەتپەن نارلەندىرۋ ينجەنەريا-سىن" انتارۋ، بولشەكتەۋشىلىككە قارسى تۇرۋ كۇرەسى تاربيەسى، ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ "ۇندى كىرگىزۋ"، "ۇشكە كىرۋ، ەكىمەن بايلانىس جاساۋ، بىرمەن دوستاسۋ"، ءار ۇلت وقۋشىلارى ارالاسا كلاسقا ءبولىنىپ، بىرگە ەرەۋىرەنۋ، تۇرمىس كەشىرۋ، بىرگە ەسەيۋ، العا باسۋ سياقتى شارالارعا تۇگەلدەي بەلگىلەمە جاسادى.

«ەرەجە» ۇلگىلى رايون قۇرۇ نىسانالارىن كوزدە ۇستاپ، ۇلگىلى رايون قۇرۇدا ءار 5 جىلدا كەزەكتى تولتىرىپ، قايتادان جولداۋ سىندى يكەمدى باسقارۋ ۇلگىسىن ورناتا قويدى، اۆتونومىيالى رايوندىق پارتكوم جاسامپازدىقپەن العا قويعان ۇلگىلى رايون قۇرۇ قىزمەتى جۇيەسىمەن بىردەي، ياعني جاپىاي ۇلگىلى وبلىس (ايماق، قالا) قۇرۇ نەگىزىندە رايونمىزدى ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى مەملەكەتتىك ۇلگىلى رايون ەتىپ قۇرۇ. وسى ءبىر بەلگىلەمە مەملەكەتتىك ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ جانە ۇلگىلى رايوندارداعى باعالاۋ، ماداقتاۋ ـ سيلاۋ قىزمەتىمەن ۇشتاسادى، ءتۇيىن ارقىلى جەلى قالىپتاستىرۋ، جەلى ارقىلى بولىككە تۇتاستىرۋ، بولىك ارقىلى جالپى بەتتىك جەتەكتەۋ سىندى ۇلگىلى رايون قۇرۇ جۇلگەسىن قالىپتاستىرۋعا پايدالى.

سۇراق: سوڭعى جىلدارى اۆتونومىيالى رايوننىڭ ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ قىزمەتىندە قانداي ناتيجەلەرگە قول جەتتى؟

جاۋاپ: پارتيا 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى شي جينپيڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ پارەمەندى باسشىلىعىندا، شىنجياڭنىڭ ۇلت قىزمەتى وزەكتى ارقاۋ ەتىپ، كەلەلى جاعدايعا قىزمەت ەتىپ، "ءۇشتىڭ ءبىر ـ بىرىنەن ايرىلا الماۋى"، "بەستى شىنايى مويىنداۋ"، ماركسىزمدىك "بەس كوزقاراس" تاربيەسى سياقتىلاردى ىشكەرىلەي امالياتتا ايگىلەپ، بەلسەندى ناتيجەلەرگە قول جەتكىزدى، ءانيپا ءالماحۇن، ۋ دىڭيۇن سياقتى بۇكىل ەلگە داڭقى جايىلعان ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعى ۇگىلەرى مولىنان شعىپ، ەلىمىزدىڭ ۇلت قىزمەتى ءۇشىن قىمباتتى تاجىريبە توپتادى.

سوڭعى جىلدارى رايونىمىز ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى مەملەكەت دارەجەلى، اۆتونومىيالى رايون دارەجەلى ۇلگىلى وبلىستان (ايماق، قالا) 10ىن، ۇلگىلى رايون، ۇلگىلى ورىننان 105ىن (رەت)، ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى مەملەكەتتىك تاربيە بازاسىنان 14ىن قۇردى؛ ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى مەملەكەت دارەجەلى، اۆتونومىيالى رايون دارەجەلى ۇلگىلى كوللەكتيۋتەن (ورىن) 1338ىن (رەت)، ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى جەكەلەردەن 2315ىن (رەت) جاريقتا شعاردى، تۇتاس قوعامدا ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇعا تالپىناتىن تاماشا جاعداي قالىپتاستى.

شىنجياڭ پارتيانىڭ ۇلت نازارياسى مەن ۇلت ساياساتىن جاپىاي دايەكتىلەندىرىپ، ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ قىزمەتىن جاپىاي ورىستەتە. تۇتاس رايوندىق قالىڭ قادر، جۇمىسشى ـ قىزمەتشىلەر ءار ۇلت بۇقارالارىنىڭ جۇپ قۇراپ، تۇس بولىپ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمى جۇرت كوڭىلىنە تەرەڭ ۇيالاپ، ءار ۇلت بۇقارالارى انارداڭ دانىندەي تىعىز ۇيىسىپ، ۇلتتار بىرلىگىنداعى گۇلى تيانشان الابىندا قۇلپىرا اشىلدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ءار ايتالىق پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ تاربيەسى جوسپارىن جاسايىق، توپتىق ۇيرەنۋ مەن جەكەنىڭ وزدىگىنەن ۇيرەنۋ مازمۇنىن ايقىنداۋدان سىرت، اۆتونومىيالى رايوندىق پارتكوم بىرلىكساپ ءبولىمى "ۇيرەنۋ ارقىلى مەملەكەتتى قۇدىرەتتەندىرۋ"، "ەڭ سوڭعى ءبىر شاقىرىم"، "تيانشان اۆانگاردتارى" سياقتى ۇيرەنۋ تاربيەسى تۇعىرلارى مەن «شىنجياڭ پارتيا تاريحى» سياقتى مەرزىمدىك باسىلمادارداڭ، ورتالىق كوميتەت پارتيا مەكتەبىنىڭ پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ جەلىلەس ساباقتارى سياقتى ينتەرنەتتەگى بايلىقتاردان پايدالانىپ، پارتيا تاريحى جوننىدە كىتاپ وقۋ ۇجىمىن، پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ گرۋپپاسىن قۇرۇ سياقتى فورمالار ارقىلى ۇيرەنۋدىڭ نازارياسىن تەرەڭدەگەن، امالياتتىق تەبىنىن، سەزىمدىك مەيەرىن كۇشەيتتى. سونىمەن بىرگە اۆدان، باسقارما دارەجەلى پارتيالى كادرلاردىڭ باستاماشىلىق، ۇگىلىك رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، تاڭەرتەڭگى ۇيرەنۋ مەن كەشكى وقۋدى ۇشتاسترۋعا، كۇندەلىكتى ۇيرەنۋ مەن اپتا سوڭىندا وزدىگىنەن ۇيرەنۋدى ۇشتاسترۋعا، 8 ساعات ىشىندە ۇيرەنۋ مەن 8 ساعاتتان تىس ۇيرەنۋدى ۇشتاسترۋعا تابىندى بولىپ، پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ تاربيەسىنىڭ ونىمدىلىگىن جىگەر ـ قايراتتى جەلپىندىرۋدە، قىزمەتتى تىڭعىلقتى ىلگەرىلەتۋدە قۇلشىنا ايگىلەدى.

ماناس اۆدانى "زەردەلى الۋمەتتىك اۆماق" تەلەۆيزور كليەنتىنەن پايدالانىپ، ينتەرنەتتەگى ۇيرەنۋ بايلىقتارىن ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ، پارتيا تاريحى بىلىمدەرى، ساياسي نازارياسى، قىزىل كينو ـ تەلەۆيزيا سياقتى ايدارلار اشىپ، ينتەرنەت جەلىسىندە ۇيرەنۋ جەتكىزۋ ورىستەتىپ، پارتيا مۇشەلەرى مەن بۇقارانىڭ جان ـ جاقتىلى، نولدىك قاشىقتىقتان كەز كەلگەن ۋاقىتتا ۇيرەنۋدەن يگىلىكتەنۋىنە شىن مانىندە مۇمكىندىك جاسادى. "'زەردەلى الۋمەتتىك اۆماقتا' اشىلعان پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ تاربيەسى ايدارى ەرەكشە پايدالى، مەنىڭ پارتيا تاريحى بىلىمدەرىن كەز كەلگەن ۋاقىتتا ۇيرەنۋىمە مۇمكىندىك جاسادى"، ـ دەدى مانىس اۆدانى مانىس قالاشىعى دۇڭگۇان الۋمەتتىك اۆماعىنداعى پارتيا مۇشەسى گاۆ ليانديي.

تاريحتى ۇيرەنۋ ارقىلى قايدانى ايقىنداۋعا بولادى. ۇلىقشات اۆداندىق كىتاپحانا ارناۋلى ورىن اشىپ، "پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ باقشاسىن" قۇرىپ ءارى ارنايى سورەگە «شي جينپيڭ ەل باسقارۋ جوننىندە»، «جۇڭگو كومۋنيستىك پارتياسىنىڭ تاريحى» سياقتى كىتاپتاردى قويىپ، وقىرماندارداڭ وسى ارادان شي جينپيڭنىڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم يدەياسىن اناعۇرلىم ويداعىداي ۇيرەنۋىنە، پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋىنە، توڭگەرىستىك اعا بۇنداردىڭ قاجىرلى كۇرەس بارىسىن قايتالاي ەسكە الىپ، توڭگەرىستىك رۋحتى سەزىنۋىنە مۇمكىندىك جاسادى. سونىمەن بىرگە ۇلىقشات اۆداندىق كىتاپحانا قاتىستى كىتاپتاردى نەگىزگى ساتىداعى ءارقايسى اۆدل، قستاق مادەنيەت پۇنكتتەرىنە (كەڭسە) تاراتىپ، نەگىزگى ساتى ءبىرىنشى شەبىندە "پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ باقشاسىن" قۇرىپ، پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ تاريبەسىنىڭ "ميكرو بازاسىن" تۇلعالاپ، "بارلىق ادام قاتىناساتىن، بارلىق ادام وقيتىن، بىرگە العا باساتىن" ۇيرەنۋ رايىن قالىپتاستىردى.

"وسى جەردەن ءار ءتۇرلى پارتيا تاريحى كىتاپتارىن وقۋعا بولادى. ۇيرەنۋ ارقىلى مەنىڭ كومۋنيزمگە دەگەن سەنىمىم ءتىپتى دە بەكەمدەلدى، ەرتەرەك كومۋنيستىك پارتيا مۇشەسى بولىپ، اتا مەكەنىمە، توڭىرەگىمدەگىلەرگە اناعۇرلىم جاقسى قىزمەت ۇتەمىن"، ـ دەدى ۇلىقشات اۆداندىق ءان ـ ءبي ۇيىرمەسىنىڭ پارتياعا كىرۋ بەلسەندىسى سۇلتان ءعايرات.

ۇگىت ـ لەكسيا قىزمەتىن جاقسى ىستەۋ ـــ پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ تاربيەسىن ويداعىداي ورىستەتۋدەگى ماڭىزدى بۇرىن. حوشۇت اۆدانى "جۇڭگو كومۋنيستىك پارتياسىنىڭ داڭقتى تاريحى مەن وراسان زور ەڭبەگى" ۇگىت ـ لەكسياسىن بۇكىل اۆداننىڭ ۇگىت ـ لەكسيا قىزمەتىن ۇدايىلاندىرۋ جالپى تۇلعالىق جوسپارىنا ەنگىزىپ، اۆدان دارەجەلى "التىن الاپ . قىزىل حوشۇت" ۇگىت ـ لەكسيا باس اترەتى جانە التىن توراڭعى ۇگىت ـ لەكسيا بولىمشە اترەتى، حۇگلىۇتان ۇگىت ـ لەكسيا اترەتى، اتتىلى ـ تۇيەلى ۇگىت ـ لەكسيا اترەتى قاتارلى 17 ۇگىت ـ لەكسيا بولىمشە اترەتىنىڭ رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، وتباسى ساينى ارالاپ ۇگىت ـ لەكسيا جاسادى. سونىمەن بىرگە دۇيسەنبەدەگى تۇ شعارۋدا پارتيا تاريحى جوننىندەگى شاعىن اڭگىمەلەردى بايانداۋ، وتانشىلدىق اندەردى جالعاستىرىپ شىرقاۋ، ادەبيەت ـ كوركەمونەر بولىمشە اترەتىنىڭ "ۇگىت ـ لەكسيا + ادەبيەت ـ كوركەمونەر" قيمىلى سياقتى كوپ ءتۇرلى تاسىلدەردى جولعا قويىپ، قالىڭ پارتيا مۇشەلەرىن، كادرلاردى پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ بارىسىندا العا ىلگەرىلەتۋ كۇشىن قابىلداۋعا جەتەكتەدى.

ۇگىت ـ لەكسيانى تىڭداعاننان كەيىن، حوشۇت اۆدانى تاعارشى قالاشىعى حويورمودون قستاعى پارتيا ياچەيكاسىنىڭ ورىنباسار شۇجيى نيۋ حۇان بىلاي دەدى: "قستاقتاعى پارتيا مۇشەلەرىمەن بىرگە ۇيرەنۋدىڭ جەتىستىكتەرىن 'مەن بۇقارا ۇشىن ناقتى ءىس ىستەيمىنىڭ' ناقتى امالياتىنا ەنگىلدىرىپ، قستاق تۇرعىندارىنىڭ تۇرمىسىنىڭ بارعان سايىن جاقسارۋىنا مۇمكىندىك جاسايمىن".

(ءتىلشى جاڭ يۇنمەي، قاتىناسقان ەركىتى تىلشىلەر چىڭ لۇڭباۋ، يە شياۆرۇڭ، ياڭ پىڭ، حى حۇڭلياڭ)

(باسى 1 ـ بەتتە)

العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇنىڭ جۇيەگە ءتۇسىرۋ جانە قامتاماسىز ەتۋ، ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعى ىستەرىندە جاڭالىق اشۋدى ىلگەرىلەتۋ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن سومداۋ ءۇشىن، نەگىزگى زاڭعا، «جۇڭحۋا حالىق رەسپۋبليكاسىنىڭ ۇلتتىق وڭىرلىك اۆتونومىيا زاڭىنا» جانە قاتىستى زاڭدارعا، زاڭ ـ ەرەجەلەرگە نەگىزدەلىپ، اۆتونومىيالى رايوننىڭ ءىس جۇزىندەگىنە ۇشتاسترىپ، اۆتونومىيالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى كوميتەتى وسى ەرەجەنى جاسادى.

«ەرەجە» جالپى 8 تاراۋ، 63 تارماق، قىزمەت جاۋاپكەرشىلىگى، قوعامدىق جاۋاپكەرشىلىك، ۇگىت ـ تاربيە، قۇرۇ، ماداقتاۋ ـ سيلاۋ سياقتى جاقتاردان باستاپ ناقتى جۇيەگە ءتۇسىرىپ، ءار دارەجەلى ۇكىمەتتىڭ قۇرۇ قىزمەتىن ورىستەتۋ بارىسىندا جاۋاپكەرشىلىگىن جانە تالابىن ايقىندادى ءارى اۆدان دارەجەلىدەن جوعارى حالىق ۇكىمەتى ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇ قىزمەتىن حالىق شارۋاشىلىعى جانە قوعامدىق داڭۇ جوباسىنا ەنگىزۋدى كەرەكتىگىن بەلگىلەدى.

«ەرەجەدە» مىنالار باسا دارىپتەلدى: ۇلتتار بىرلىگىنداعى، العاباسارلىعىنداعى ۇلگىلى رايون قۇرۇدا جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن سومداۋدى نەگىزگى جەلى ەتىپ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمى تاربيەسىن حالقتىق تاربيەگە، كادرلار تاربيەسىنە، جاستار مەن ورەندەر تاربيەسىنە، قوعامدىق تاربيەگە ەنگىزىپ، ءار ۇلت بۇقارالارى دۇرىس مەملەكەت كوزقاراسىن، تاريح كوزقاراسىن، ۇلت كوزقاراسىن، مادەنيەت كوزقاراسىن، ءدىن كوزقاراسىن ورناتۋ ءۇشىن كۇش ۇستەدى.

جوعارى ساپالى داڭۇ شەشۋشى مەزگىلگە ءوتتى، قيىندىقتا قارسى اتتانعاندا تابانداۋلىقپەن العا ىلگەرىلەگەندە عانا، تاماشا ناتيجە جاراتۋعا بولادى. "التىنى ورنىقتىرۋ" قىزمەتىن جاقسى ىستەۋدى، "التىنى قامتاماسىزداندىرۋ" مىندەتىن جاپىاي تياناقتاندىرۋدى ارقاۋ ەتە وتىرىپ، بۇكىل رايوندىق مەملەكەت مەنشىگىندەگى مال ـ مۇلىك، مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىندار ءتۇرلى قىزىنشىلىقتاردى، سىن ـ سايىستاردى جەڭىپ، ەكونوميكالىق ونىمدىلىكتىڭ قۇلدىراۋدان قايتا ارتۋعا بەت الۋىن قۇلشىنا ورىنداندى. اۆتونومىيالى رايوننىڭ ءۇز دارەجەسىندە باقلاۋ ـ باسقارۋىنداعى كاسىپورىندار مىسالعا الساق، 37 كاسىپورىننىڭ ىشىندەگى 22 كاسىپورىننىڭ پايدا جالپى سوماسى ۇقساس مەزگىلدەگىدەن ەداۋىر ارتىپ، 59.4%ىن يەلەپ، جارتىسىنان استام كاسىپورىننىڭ ونىمدىلىك جاعدايى ۇزدىكسىز جاقسارعان.

مەملەكەت مەنشىگىندەگى ەكونوميكانىڭ ستراتەگيالىق تىرەكتىك رولىن ساۋلەلەندىردى

"قازىر ءتۇستى مەتال ءوندىرىس اينالىمى تۇلعالىق جاقتان ورنىقتى بولىپ، بازار باعاسى جاندانىپ، كاسىپورىن داڭۇنىڭ سەنىمىن كۇشەيتتى. كەزەكتە ءبىز ۇتىمدى ورايمەزگىلىن مەتتى ۇستاپ، جاڭا داڭۇ ۇستانىمىن كاسىپورىندى دامىتۋ، تۇتاس بارىسىمەن ساباقتاستىرۋدان بۇلجىماي، ورنالاستىرۋدى ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ، ءوندىرىستىڭ جوعارى ءونىمدى، ءتارتىپتى بولۋىن ساقتاپ، كومەسكى كۇشتەردى اشىپ، كاسىپورىندارداڭ وزىندىك قۇنىن تومەندەتىپ، ونىمدىلگىن ارتتىرۋىنا كومەكتەسىپ، باسقارۋ ـ مەڭگەرۋدى كۇشەيتىپ، ناقتىلى ارەكەتتەر ارقىلى ەكونوميكانىڭ جوعارى ساپالى داڭۇن ىلگەرىلەتەمىز"، ـ دەدى جاڭ گوحۋا.

"14 ـ بەسجىلدىق" مەزگىل ـــ جاپىاي سوتسيالىستىك ەكونوميكانىڭ ىلگەرىلەۋىنە ءىلىنىستىڭ ءىلىنىستىڭ ءىلىنىستىڭ